

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 336/2012-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. K., zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 65/2011 a jeho uznesením z 10. januára 2012, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. K. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 65/2011 a jeho uznesením z 10. januára 2012 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 65/2011 z 10. januára 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á uhradiť trovy konania J. K. v sume 536,96 € (slovom päťstotridsaťšesť eur a deväťdesiatšesť centov) na účet advokáta JUDr. Pavla Gráčika, Farská 40, Nitra, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť trovy konania J. K. v sume 536,96 € (slovom päťstotridsaťšesť eur a deväťdesiatšesť centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky IBAN: SK89 8180 0000 0070 0006 0515 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 10. apríla 2012 doručené podanie J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktoré ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 50 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 65/2011 a jeho uznesením z 10. januára 2012.

Súčasťou podania bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom; ústavný súd žiadosti vyhovel a uznesením č. k. IV. ÚS 331/2012-15 z 3. júla 2012 mu ustanovil za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. Pavla Gráčika. Následne ústavný súd prípisom z 11. júla 2012 vyzval ustanoveného právneho zástupcu, aby doplnil sťažnosť sťažovateľa

tak, aby obsahovala všetky náležitosti ustanovené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“); právny zástupca na výzvu reagoval podaním z 1. augusta 2012 označeným ako „*Ústavná sťažnosť – doplnenie*“.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 4/2008 z 30. mája 2008 uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona (zákona č. 300/2005 Z. z.).

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 4 To 41/2008 z 11. septembra 2008 tak, že odvolanie podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 9/2009 zo 17. marca 2009 tak, že dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 písm. g), i) a j) Trestného poriadku.

Následne 11. októbra 2011 podal sťažovateľ opätovne dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 11. septembra 2008, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 65/2011 z 10. januára 2012 tak, že dovolanie podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

«Dôvod, pre ktorý NS SR odmietol moje dovolanie zo dňa 11. 10. 2011 v zmysle § 382 písm. d) Trestného poriadku spočíva v tom, že podľa názoru dovolacieho súdu nemali

byť splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa 379 ods. 1. Uvedené ustanovenie obsahuje odkazy na dve ustanovenia TP, ktorých podmienky ak nie sú splnené, dovolací súd odmietne podané dovolanie. Dovolací súd svoj postup podľa § 382 písm. d) TP odôvodnil tým, že nie je naplnená podmienka uvedená v § 372 ods. 2 TP, podľa ktorého:

„Ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie; obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 nemôžu podať dovolanie ani vtedy, ak už bolo zamietnuté dovolanie podané v prospech obvineného.“ ...

V zmysle § 567j ods. 2 TP dovolací súd správne určil, že sa na konanie o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní – má aplikovať znenie TP, v ktorom už je zakotvený vyššie citovaný odsek ustanovenia § 372 TP účinný od 01. 09. 2011. Avšak nesprávny bol jeho výklad, na základe ktorého prišiel NS SR k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. NS SR totiž dôvodil, že aj keď ustanovenie § 372 ods. 2 TP na nemožnosť podania dovolania predpokladá predošlé zamietnutie, v podstate súdu bráni rozhodovať o dovolaní aj predchádzajúce odmietnutie dovolania z dôvodu podľa § 382 písm. c) TP. Dovolací súd svoj postoj odôvodňuje tým, že § 382 písm. c) TP obsahovo zodpovedá § 392 ods. 1 TP. Mám za to, že takýto výklad dovolacieho súdu nemá oporu v zákone (Trestný poriadok), nakoľko zo žiadneho jeho ustanovenia nevyplýva takáto aplikácia procesného práva, akú zvolil v tomto prípade dovolací súd. Taktiež postup dovolacieho súdu je v tomto prípade nelogický, nakoľko aj keď v odôvodnení sa odvoláva na ust. § 382 písm. c) TP z hľadiska výrokovej časti rozhodnutia je zrejmé, že rozhodol podľa § 382 písm. d) TP.

... § 382 písm. c) TP sa týka prípadov keď dovolanie obsahuje formálne nedostatky v tej podobe, že obsahovo nie je odôvodnené zo zákona relevantnými dôvodmi pre podanie dovolania. V tomto prípade dovolací súd odmietne dovolanie bez toho, aby meritórne preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo.

Postup dovolacieho súdu podľa § 392 ods. 1 TP je zasa na mieste, ak sa v rámci zdôvodnenia dovolania bude poukazovať na zákonom vyžadované dôvody, ale najvyšší súd, po jeho preskúmaní a preskúmaní k veci sa vzťahujúceho spisového materiálu zistí, že dovolanie nie je dôvodné nakoľko dovolateľom tvrdené dôvody nie sú naplnené (preukázané).

Na základe vyššie uvedených skutočností je jasné, že NS SR pri výklade ustanovenia § 372 ods. 2 TP postupoval nesprávne, keď dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) TP považoval za obsahovo totožný s dôvodom zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 TP. V zmysle vyššie uvedeného vysvetlenia jednoznačne nie je možné prijať takýto záver. Dovolací súd opomenul základný význam medzi procesne podstatnými pojmami akými sú „odmietnutie“ a „zamietnutie“ dovolania. Je nevyhnutnou povinnosťou diferencovať medzi týmito dvoma pojmami vzhľadom na to, že vo vzťahu k dovolaniu dochádza k jeho odmietnutiu ešte predtým ako súd vec preskúma, nakoľko nie sú splnené formálne (obsahové) náležitosti. K zamietnutiu podaného dovolania prichádza až následne potom, ako súd má za preukázané, že sú splnené formálne náležitosti, avšak na základe preskúmania veci samotnej súd zistí, že nie sú preukázané dôvody dovolania.

V stručnosti povedané, zamietnutie dovolania je meritórne rozhodnutie dovolacieho súdu a odmietnutie dovolania je rozhodnutie učené len v dôsledku formálnych prekážok, bez meritórneho preskúmania veci.

Na markantný rozdiel medzi procesnými úkonmi súdu vo forme odmietnutia a zamietnutia dovolania myslel aj zákonodarca, k čomu je možné ľahko dospieť aj náhľadom na systematické zaradenie oboch procesných inštitútov v rámci úpravy dovolania v rozsahu §§ 368-392 TP, pričom odmietnutie dovolania podľa § 382 je zaradené do často označenej ako „Rozhodnutie o dovolaní na neverejnom zasadnutí“ a zamietnutie dovolania je zaradená do § 392, ktorý je posledným ustanovením upravujúcim dovolanie v TP, ktorý je zaradený do časti s označením „Postup a rozhodnutie na verejnom zasadnutí“...

Zákon v citovanom ustanovení [§ 372 ods. 2 Trestného poriadku, pozn.] jasne stanovuje, že ďalšie dovolanie v tej istej veci nemôže podať (len) ten, koho dovolanie bolo zamietnuté. Ako som uviedol už v predošlom odseku je potrebné rozlišovať medzi pojmami „zamietnuť“ a „odmietnuť“, ktoré majú z hľadiska trestného práva procesného absolútne odlišný význam a nie je možné dávať ich do súvislosti ani „per analogiam“. Ak by sa malo citované ustanovenie aplikovať tak, ako to uvádza NS SR v dovolaní napadnutom uznesení a pre podanie ďalšieho dovolania by bolo irelevantné, či došlo k predošlému odmietnutiu alebo zamietnutiu dovolania, dochádzalo by tým k závažnému zásahu do ústavou zaručeného práva na prístup k súdu podľa čl. 46 Ústavy SR. Zmyslom práva na súdnu

ochranu je umožniť každej osobe prístup k súdu, čomu zároveň zodpovedá povinnosť súdu o veci meritórne konať. Svoje právo podať dovolanie som uplatnil v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, a preto mi mal NS SR umožniť, aby som sa uplatnením práva zaručeného v čl. 46 Ústavy SR stal účastníkom súdneho (dovolacieho) konania.

Som toho presvedčenia, že mi bolo postupom NS SR zasiahnuté do môjho práva na prístup k súdu. Moje skôr podané dovolanie bolo odmietnuté bez toho, aby došlo vôbec k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, pretože nespĺňalo formálne náležitosti, keďže v tomto (predchádzajúcom) dovolaní nebolo poukazované na zákonom predpokladané dovolacie dôvody, čo potvrdil NS SR v uznesení zo dňa 17. 03. 2009, sp. zn.: 2 Tdo/9/2009, keď odmietol moje dovolanie s odkazom na ustanovenie § 382 písm. c) TP. Následne bol však tento formálny nedostatok odstránený, keď som prostredníctvom môjho vtedajšieho obhajcu podal ďalšie dovolanie v tej istej veci dňa 11. 10. 2011, ktoré už bolo odôvodnené zákonom relevantnými dovolacími dôvodmi, a o ktorom dovolaní, ale znova rozhodol NS SR, tak že dovolanie odmietol z odkazom na § 382 písm. d) TP v spojitosti s aktuálne platným ust. § 372 ods. 2 TP. Znamená to, že opätovne bolo o mojom dovolaní rozhodnuté bez toho aby došlo vôbec k vecnému preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, a to aj napriek tomu, že dovolanie spĺňalo všetky zákonom vyžadované formálne náležitosti a bolo po všetkých stránkach spôsobilé na to, aby sa NS SR meritórne zaoberal zákonnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia.

S prihliadnutím na vyššie uvedené je teda zrejmé, že napádané rozhodnutie dovolacieho súdu je nesprávne hneď z viacerých dôvodov:

- z dôvodu, že nezodpovedá § 372 ods. 2 TP z hľadiska gramatického výkladu tohto procesného ustanovenia (výslovne sa tu uvádza „zamietnutie“ a nie aj „odmietnutie“ predchádzajúceho dovolania);

- z dôvodu, že nerešpektuje podstatu zákona s prihliadnutím na moje ústavné právo podľa § 46 ods. 1 Ústavy SR - právo na súdnu ochranu – z toho hľadiska, aby po splnení procesných podmienok v podobe riadne (po obsahovej stránke) a včasne (v zákonnej lehote) podaného opravného prostriedku, bolo o takomto opravnom prostriedku meritórne rozhodnuté, teda aby napádané rozhodnutie súdu nižšej inštancie bolo vecne preskúmané z hľadiska jeho zákonnosti a dôvodnosti;

- ďalším dôvodom nesprávnosti napádaného rozhodnutia dovolacieho súdu je aj skutočnosť, že súd sa tu odvolával na analógiu, keď napriek tomu, že ust. § 372 ods. 2 upravuje procesnú situáciu (nemožnosť podania dovolania) za naplnenia hypotézy, že dôjde k zamietnutiu predchádzajúceho dovolania, má sa dispozícia tejto právnej normy per analogiam aplikovať aj na prípady, keď dôjde k odmietnutiu predchádzajúceho dovolania. Takýto výklad dovolacieho súdu je teda založený na analógii v neprospech obvineného, ktorá je v trestnom práve už z pohľadu základných princípov právneho štátu neprípustná.

V neposlednom rade poukazujem aj na to, že zákonodarca pri zaradení § 372 ods. 2 do znenia TP zákonom č. 262/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z..., pričom tento nadobudol účinnosť dňa 01. 09. 2011, zámerne použil formuláciu „Ten koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie;...“ Poukázať treba najmä na význam spojenia „ďalšie dovolanie“. Dôvodová správa k zákonu č. 262/2011 Z. z. vo vzťahu k § 372 ods. 2 uvádza, že k jeho zaradeniu došlo z dôvodu potreby vyčerpania prípadných všetkých dôvodov na dovolanie v jednom konaní. Systémovo by bolo neúnosné, aby sa dovolanie mohlo podávať znovu z iného dôvodu, čo má nútiť dovolateľa vyčerpať všetky dôvody dovolania naraz. Z uvedeného je zrejmé, že účelom ustanovenia § 372 ods. 2 TP je teda snaha zákonodarcu, aby dovolateľ vyčerpal v jednom dovolaní všetky do úvahy pripadajúce dovolacie dôvody a aby následne nemohol podávať ďalšie dovolania s odkazom na iné dovolacie dôvody, než aké uplatnil v odvolaní, ktoré už bolo zamietnuté, teda o ktorom sa už meritórne rozhodlo. To zn. že na to, aby mohlo ísť o ďalšie dovolanie (iný dovolací dôvod) je potrebné, aby bolo o skôr podanom dovolaní riadne rozhodnuté po tom, ako bude preskúmané, resp. po preskúmaní dovolaním napadnutého rozhodnutia.

NS SR v odôvodnení napadnutého uznesenia zo dňa 10. 01. 2012, sp. zn.: 2 Tdo/65/2011 uviedol aj nasledovnú argumentáciu: Prekážka predchádzajúceho zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. a rovnako odmietnutia dovolaniu podľa § 382 písm. c) Tr. por. je prekážkou neodstrániteľnou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn.: 2 Tdo/40/2011). Ako som uvádzal už viackrát v tejto sťažnosti, akékoľvek spájanie pojmov, resp. procesných úkonov v podobe zamietnutia a odmietnutia dovolania nie je možné z procesného hľadiska spájať a ani spodobovať ich význam a následky. Takáto argumentácia nenachádza oporu ani nikde

v zákone a je v rozpore aj s účelom a samotným zmyslom zákona a preto mám zato, že keď napadnutým uznesením NS SR odmietol moje dovolanie, zasiahol do môjho práva na súdnu ochranu, konkrétne práva prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré predstavuje súčasť práva na súdnu ochranu.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím uznesením zo dňa 10. 01. 2012, sp. zn.: 2 Tdo/65/2011, ktorým odmietol sťažovateľovo dovolanie zo dňa 11. 10. 2011 proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 11. 09. 2008, sp. zn.: 4 To/41/2008, neoprávnene zasiahol do práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva sťažovateľa na spravodlivé prejednanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 01. 2012, sp. zn.: 2 Tdo/65/2011 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ustanovenému zástupcovi priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 336/2012-31 zo 16. augusta 2012 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu najvyššieho súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu najvyššieho súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie,

ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti č. k. KP 4/2012-50 z 3. októbra 2012 uviedol, že sťažnosť sťažovateľa nepovažuje za opodstatnenú, výrok aj odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu považuje za správne. Vo svojom vyjadrení ďalej uviedol:

„V reakcii na sťažnostné námietky dodávame, že sťažovateľ opiera svoju argumentáciu o skutočnosť, že odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) je rozhodnutie, ktoré nie je rozhodnutím meritórnym, lebo ho možno urobiť len ak dovolanie obvineného obsahuje formálne nedostatky. Z toho potom dovodzuje, že odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. nie je prekážkou, aby dovolateľ znovu mohol podať dovolanie, pretože doposiaľ o ňom meritórne rozhodnuté nebolo vo forme jeho zamietnutia, t. j. na verejnom zasadnutí, argumentujúc aj použitím termínov odmietnuť – zamietnuť a systematickým zaradením termínu zamietnuť – § 392 ods. 2 Tr. por. v Trestnom poriadku.

Podstata nesprávnej argumentácie sťažnosti spočíva potom v tom, že sťažovateľ sa mylí pokiaľ namieta, že rozhodnutie podľa § 382 písm. c) Tr. por. nie je rozhodnutím meritórnym. Uvedeným rozhodnutím je s konečnou platnosťou rozhodnuté o dovolaní obvineného pričom najvyšší súd k uvedenému rozhodnutiu dospeje po preskúmaní veci, t. zn. spisu a dovolacích námietok obvineného, ktoré vyhodnotí a ak sú zjavne neopodstatnené, dovolanie obvineného odmietne. Pritom v žiadnom prípade nejde len o otázky formálneho charakteru, ako napokon je zrejmé aj z rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci obvineného zo 17. marca 2009, sp. zn. 2 Tdo 9/2009, kde obvinený už vtedy uplatňoval totožný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g), ako v opakovanom dovolaní.

V tomto prípade už z iných dôvodov, ktoré najvyšší súd odmietol podľa § 382 písm. d) uznesením, ktoré je predmetom ústavnej sťažnosti.

Na základe uvedeného, je preto možné zhrnúť, že obvinený využil svoju zákonnú možnosť podať dovolanie (teda nebol ukrátený na svojich právach), o ktorom najvyšší súd

aj meritorne rozhodol. Obvinený podal totiž kvalifikované dovolanie a bol zastúpený obhajcom.

Zmyslom ust. § 372 ods. 2 Tr. por. je, a to aj podľa dôvodovej správy k zák. č. 262/2011 je, aby dôvody dovolania boli vyčerpané v jednom konaní a bolo tak rozhodnuté s konečnou platnosťou.

Podľa nášho názoru na tom nič nemôže zmeniť ani inak rozdielne použitie výrazov zákonodarcu (odmietnutie, zamietnutie), ktoré je treba považovať za synonymá a znamenajú každé meritorne rozhodnutie o dovolaní obvineného. Ani z dôvodovej správy zákonodarcu nie je zistiteľný iný význam použitej dikcie – naopak zákonodarcovi ho imputuje len sťažovateľ.

Naostatok pripustenie iného výkladu by znamenalo nové (z iných dôvodov), opakované a opravené podania dovolaní vo všetkých prípadoch dokiaľ by súd nerozhodoval na verejnom zasadnutí, čo je v rozpore s cieľom právnej úpravy podľa § 372 ods. 2 Tr. por.

Napokon o oprávnenosti sťažnosti obvineného nesvedčí ani systematické zaradenie § 372 ods. 2 Tr. por., ktoré je zaradené pred postup o rozhodovaní o dovolaní ako na neverejnom tak i verejnom zasadnutí, § 382 resp. § 384 a nasl.“

Po predchádzajúcej výzve ústavného súdu sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu doručil ústavnému súdu svoje stanovisko z 19. októbra 2012, z ktorého vyplýva, že sa v plnej miere pridrižiava svojich písomných podaní, najmä doplnenia sťažnosti z 1. augusta 2012. Sťažovateľ vo svojom stanovisku argumentuje v prospech názoru, že je potrebné rozlišovať rozhodnutie o odmietnutí dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a rozhodnutie, ktorým je dovolanie zamietnuté podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku. V tejto súvislosti sťažovateľ vo svojom stanovisku ďalej uviedol:

«... musím konštatovať, že rozhodnutie podľa § 382 TP písm. c) (ktoré procesné ustanovenie najvyšší súd uvádza v odôvodnení napádaného uznesenia) alebo písm. d) (podľa ktorého procesného ustanovenia najvyšší súd v tomto prípade dovolanie odmietol) nie je možné považovať za rozhodnutie meritorne, nakoľko v oboch prípadoch ide o rozhodnutie vydané bez preskúmania veci. Takýto záver vyplýva zároveň aj zo zákonnej dikcie uvedenej v ustanovení § 382 TP...

V týchto prípadoch bez preskúmania veci najvyšší súd odmietne dovolanie a keďže vec nepreskúmava nekoná o merite veci a teda nemôže ani vydať meritórne resp. vecné rozhodnutie.

... Celkovo teda ust. § 382 v každej z jednotlivých hypotéz tejto právnej normy uvedených v písm. a) až f) upravuje prípad odmietnutia dovolania bez toho, aby sa najvyšší súd vecne zaoberal zákonnosťou dovolaním napádaného rozhodnutia.

V porovnaní so znením ustanovenia § 392 ods. 1 TP, podľa ktorého „Ak dovolací súd zistí, že dôvody dovolania nie sú preukázané, dovolanie zamietne.“ tu zákonodarca použil v spojitosti s dôvodmi dovolania slovné spojenie „nie sú preukázané“ z ktorého vyplýva, že tu je potrebné sa s nimi po vecnej a právnej stránke zaoberať, keďže dovolanie slúži práve na nápravu nedostatkov postihujúcich dovolaním napadnuté rozhodnutie po právnej stránke. Ak ani po tom, ako uplatnené dovolacie dôvody dovolací súd preskúma po právnej stránke, nedôjde k záveru, že bol preukázaný čo i len jeden z uplatnených dovolacích dôvodov, dovolanie zamietne, teda vydá meritórne rozhodnutie, ktorému predchádzalo zaoberanie sa vecnou stránkou (preskúmanie veci).»

Sťažovateľ poukázal tiež na to, že judikatúra najvyššieho súdu nie je pre ústavný súd záväzná. Vo svojom stanovisku ďalej uviedol:

«NS SR... argumentuje, že v pôvodnom dovolaní, o ktorom rozhodol NS SR uznesením zo dňa 17. 03. 2009, sp. zn.: 2 Tdo/9/2009, som si ako dovolací dôvod uplatnil dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) TP a zároveň som si ho uplatnil aj v následnom dovolaní, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením NS SR zo dna 10. 01. 2012, sp. zn.: 2 Tdo/65/2011. Túto argumentáciu nepovažujem za dostatočnú na odôvodnenie správnosti postupu NS SR. V pôvodnom dovolaní som síce uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) TP avšak okolnosti, ktoré mali podľa môjho názoru naplniť uplatnený dovolací dôvod, neboli správne naformulované a nedali sa subsumovať pod uplatnené dovolacie dôvody. Z toho dôvodu došlo zo strany NS SR k odmietnutiu dovolania, nakoľko bez preskúmania veci došiel k záveru, že neboli splnené dovolacie dôvody, ako to predpokladá ustanovenie § 382 písm. c) TP. Avšak týmto spôsobom nebolo o veci meritórne rozhodnuté v tom zmysle, že nedošlo k preskúmaniu veci. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa mal NS SR mojim dovolaním, v ktorom bol uplatnený dovolací dôvod

náležitú odôvodnenú, riadne zaoberať, teda napadnuté rozhodnutie z hľadiska vecnej správnosti preskúmať a meritórne o ňom rozhodnúť

Podľa ustanovenia § 372 ods. 2 TP „Ten, koho dovolanie, bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie...“

Výklad tohto ustanovenia v tom význame, že by bolo v rozpore s touto právnou normou, ak by dochádzalo k opakovaným a opraveným podaniam až kým by súd nerozhodoval o dovolaní na verejnom zasadnutí, tak ako to uvádza NS SR vo svojom vyjadrení zo dňa 03. 10. 2012, nie je správny. Som presvedčený, že zákonodarca mal v záujme pri zavedení vyššie citovaného ustanovenia, odňať dovolateľovi možnosť podať ďalšie dovolanie jedine v tom prípade, ak bolo na základe jeho predošlého dovolania napádané rozhodnutie meritórne preskúmané.»

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľa uviesť nasledovné:

Bývalý predseda najvyššieho súdu Š. H. podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invectívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí sťažovateľa, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevyлúčil. Označené uznesenie bolo sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi

doručené 21. júna 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu v období od 28. marca 2013 do 21. júna 2013 nemohol vo veci sťažovateľa konať a rozhodovať.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Ján Luby boli do 4. júla 2014 členmi IV. senátu, ktorý bol podľa relevantných rozvrhov práce na jednotlivé kalendárne roky okrem iných vecí, aj vo veci sťažovateľa príslušný konať a rozhodovať. Podané (i) trestné oznámenie Š. H. (predchádzajúceho predsedu najvyššieho súdu) proti ich osobe, ako aj (ii) Š. H. počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia Š. H. o nadržíavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012, boli dôvodom, že listom z 28. augusta 2013 (sudkyňa Ľudmila Gajdošíková), resp. 27. augusta 2014 (sudca Ján Luby) predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, napriek tomu, že sa necítili byť v uvedených veciach predpojatí pri výkone funkcie sudcu, keďže obsah vyjadrení Š. H. nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranne a objektívne, v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevyhlásil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevyhlásil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o uvedených oznámeniach sudcov nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

Sudcovi Jánovi Lubymu skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu 4. júla 2014 a na konanie a rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa je v súčasnosti podľa relevantného rozvrhu práce príslušný II. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 65/2011 z 10. januára 2012, ktorým tento súd odmietol jeho dovolanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného

súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či napadnuté uznesenie nie je arbitrárne a či ho najvyšší súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom zdôvodnil.

Ústavný súd preto preskúmal namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 65/2011 z 10. januára 2012, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté; v jeho odôvodnení sa okrem iného uvádza:

«Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 30. mája 2008, sp. zn. 3174/2008 bol obvinený J. K. uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. c) Tr. zák.

Za to bol obvinenému J. K. podľa § 172 ods. 3 Tr. zák., uložený trest odňatia slobody v trvaní pätnástich rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bol obvinený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad na dobu dvoch rokov.

Proti odsudzujúcemu rozsudku Okresného súdu Nitra podal obvinený J. K. v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 11. septembra 2008, sp. zn. 4 To/41/2008 (v bode II.), podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného J. K. ako nedôvodné zamietol.

Obvinený podal proti tomuto rozsudku súdu druhého stupňa dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktoré bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. marca 2009, sp. zn. 2 Tdo/9/2009, a to pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 písm. g), i), a j) Tr. por.

Obvinený opätovne proti vyššie uvedenému rozhodnutiu krajského súdu podal dovolanie prostredníctvom obhajcu (11. októbra 2011). Uplatnil v ňom dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. spočívajúci v tom, že rozhodnutia konajúcich súdov sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 567j ods. 2 Tr. por. súdne konanie, okrem konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, začaté pred 1. septembrom 2011 sa dokončí podľa doterajších predpisov; to neplatí, ak súd vrátil vec prokurátorovi alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť po 1. septembri 2011.

Podľa § 372 ods. 2 Tr. por. (v znení účinnom od 1. septembra 2011) ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie; obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 nemôžu podať dovolanie ani vtedy, ak už bolo zamietnuté dovolanie podané v prospech obvineného.

Aj keď vyššie citované ustanovenie používa pojem „zamietnuté“, bráni aj „odmietnutie“ dovolania z dôvodu podľa § 382 písm. c) Tr. por., aby dovolateľ mohol dovolanie v tej istej veci opätovne podať. Totiž dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietne, ak je už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávaného v zmysle § 378 Tr. por. zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Preto ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. (v znení účinnom od 1. septembra 2011) sa per analogiam použije aj vtedy, ak predchádzajúce dovolanie v tej istej veci bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Tr. por. V takom prípade dovolací súd ďalšie dovolanie

musí odmietnuť podľa § 382 písm. d) Tr. por. (a to pre nesplnenie podmienok dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.).

Prekážka predchádzajúceho zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. a rovnako odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. je prekážkou neodstrániteľnou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn. 2 Tdo/40/2011).

Preto v prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky musel dovolanie obvineného J. K. podľa § 382 písm. d) Tr. por. odmietnuť na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci.»

1. K obsahovej totožnosti zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku a odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku prezentovanej najvyšším súdom

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 383 Trestného poriadku ak dovolací súd zistil, že sú dané dôvody dovolania uvedené v návrhu alebo predbežne zistené súdom v prospech obvineného a sú splnené podmienky na jeho podanie, určí termín verejného zasadnutia.

Podľa § 384 ods. 1 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní.

Podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku ak dovolací súd zistí, že dôvody dovolania nie sú preukázané, dovolanie zamietne.

Podľa názoru druhého senátu ústavného súdu nemožno stotožňovať dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku so zamietnutím dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

K uvedenému záveru možno dospieť v prvom rade gramatickým výkladom predmetných ustanovení Trestného poriadku. Relevantná formulácia v § 382 písm. c) Trestného poriadku je „nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371“. Podľa komentára k Trestnému poriadku (ASPI – Kolektív: Minárik, Š.) súd postupuje podľa tohto ustanovenia, „ak podané dovolanie neobsahuje žiadny dôvod v zmysle § 371“. Relevantná formulácia v § 392 ods. 1 Trestného poriadku je: „dôvody dovolania nie sú preukázané“. Uvedené ustanovenie možno vykladať tak, že v dovolaní boli uvedené dôvody, ktoré obsahovo zodpovedajú dovolacím dôvodom podľa Trestného poriadku, avšak po preskúmaní veci bolo zistené, že tieto dovolacie dôvody sa nepreukázali, teda v zásade to, že tvrdenie o danosti niektorého dovolacieho dôvodu nezodpovedá skutočnosti.

Tento výklad možno podporiť ďalšou argumentáciou. Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku je zřejmý, čo je vyjadrené v uvedenom ustanovení tým, že dovolací súd k tomuto záveru môže dospieť (a v zásade k nemu dospeje) „bez preskúmania vecí“. Záver podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku nie je na prvý pohľad zřejmý, k jeho zisteniu je potrebné preskúmať vec, t. j. preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374 Trestného poriadku, ktoré sú uvedené v dovolaní (§ 384 ods. 1 Trestného poriadku).

Rozdielnosť uvedených dôvodov vyplýva aj z rozdielného procesného postupu, ktorý zákon ustanovuje v súvislosti s uvedenými rozhodnutiami. Dovolací súd rozhodne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku o dovolaní na neverejnom zasadnutí. O dovolaní rozhodne dovolací súd podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku len na verejnom zasadnutí.

Odlišnosť uvedených dôvodov je vyjadrená aj v zákonnej formulácii výroku dovolacieho rozhodnutia. Pri postupe podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd dovolanie „odmietne“, pri rozhodovaní podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd dovolanie „zamietne“. Právna úprava (napr. Trestný poriadok alebo Občiansky súdny poriadok) spravidla dôsledne rozlišuje odmietnutie a zamietnutie opravného prostriedku, uvedené pojmy nemožno stotožňovať a vnímať ich synonymicky. Zjednodušene možno konštatovať, že opravný prostriedok sa odmieta z procesných dôvodov, bez toho, aby súd vecne preskúmal dôvody uvedené v opravnom prostriedku. Opravný prostriedok súd zamietne po jeho vecnom preskúmaní, na základe ktorého zistí, že dôvody uvedené v opravnom prostriedku sa nepreukázali.

Z týchto dôvodov dospel druhý senát ústavného súdu k záveru, že neobstojí argumentácia najvyššieho súdu o tom, že odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku obsahovo zodpovedá zamietnutiu dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Ústavný súd sa nestotožňuje s citovaným názorom najvyššieho súdu a v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru týkajúcu sa uplatňovania zásady prednosti ústavne konformného výkladu. Túto zásadu uplatnil ústavný súd najprv v konaní o súlade právnych predpisov, keď vyslovil právny názor: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou SR určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR“ (PL. ÚS 15/98). Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje ale aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb a právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež

medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. IV. ÚS 96/07).

2. K analogickej aplikácii § 372 ods. 2 Trestného poriadku na prípady odmietnutia skoršieho dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku prezentovanej najvyšším súdom

Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že analogickú aplikáciu § 372 ods. 2 Trestného poriadku považuje za opodstatnenú z dôvodu obsahovej totožnosti odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Vo vyjadrení k sťažnosti najvyšší súd uvádza ďalšiu argumentáciu v prospech analogickej aplikácie § 372 ods. 2 Trestného poriadku. Poukazuje na

a) systematické zaradenie § 372 ods. 2 Trestného poriadku pred ustanovenia o rozhodovaní o dovolaní na verejnom zasadnutí a neverejnom zasadnutí a tiež na

b) účel § 372 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý je vyjadrený aj v dôvodovej správe, podľa ktorej zámerom zákonodarcu bolo, aby sa dôvody dovolania vyčerpali v jednom konaní a aby bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou.

Argument o obsahovej totožnosti odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku neobstojí. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na svoju argumentáciu v predchádzajúcej časti tohto uznesenia.

Pokiaľ ide o argumentáciu systematickým zaradením § 372 ods. 2 Trestného poriadku pred relevantné ustanovenia Trestného poriadku, tento argument nepovažuje ústavný súd za správny a ani za presvedčivý. Samotná skutočnosť, že § 372 ods. 2 Trestného poriadku je zaradený pred relevantné ustanovenia Trestného poriadku, neznamená, že toto ustanovenie možno aplikovať aj na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd tiež argumentuje účelom § 372 ods. 2 Trestného poriadku a úmyslom zákonodarcu, ktorý vyvodzuje z dôvodovej správy k zákonu č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 262/2011 Z. z.“), ktorým bolo uvedené ustanovenie zahrnuté do Trestného poriadku.

V osobitnej časti dôvodovej správy č. UV-12211/2011 k vládnemu návrhu zákona, ktorý bol prijatý ako zákon č. 262/2011 Z. z., sa uvádza:

„Okrem toho prax signalizovala potrebu takéhoto ustanovenia v záujme jednotného výkladu a postupu súdov, ako aj vyčerpania prípadných všetkých dôvodov na dovolanie v jednom konaní. Systémovo by bolo neúnosné, aby sa mohlo dovolanie podávať znovu z iného dôvodu, čo má nútiť dovolateľa vyčerpať všetky dôvody dovolania naraz. Dovolanie sa navyše považuje za účinný prostriedok nápravy porušenia základných práv a slobôd a tak je vhodné, aby dovolací súd rozhodol s konečnou platnosťou.“

Analógia zákona (analogia legis) je použitie „práva na prípady, ktoré nie sú upravené v žiadnom ustanovení právneho predpisu, tj. nachádzanie práva v oblasti mimo rozsah pojmu“ (Melzer, F. Metodologie nalézání práva Úvod do právní argumentace. Praha: C. H. BECK, 2010, s. 211). Analógia je metodologický nástroj na uzavretie medzier zákona, ktorej podstatou je to, že „spojuje právne dôsledky (dispozíciu) noriem s prípadmi, ktoré nie sú zahrnuté do ich jazykového vyjadrenia v právnych predpisoch“ (tamtiež, s. 240). Prípustnosť analógie musí vyplývať z objektívnej teleologickej argumentácie, teda v zásade z účelu právneho predpisu (jeho teleologického pozadia) a z vyvažovania právnych princípov (pozri tamtiež, s. 240 – 241).

V prerokúvanom prípade pod hypotézu v § 372 ods. 2 Trestného poriadku „ten, koho dovolanie bolo zamietnuté“ nemožno na základe gramatického výkladu subsumovať situáciu, kedy dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd však argumentuje, že dispozíciu právnej normy v ustanovení § 372 ods. 2 Trestného poriadku vyjadrenú slovami „nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie“ je potrebné aplikovať aj na prípady, kedy „dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c)

Trestného poriadku“. V tejto súvislosti poukazuje na účel § 372 ods. 2 Trestného poriadku a na úmysel zákonodarcu, ktorý vyjadril v dôvodovej správe k zákonu č. 262/2011 Z. z., ktorý spočíva v tom, aby všetky dôvody dovolania sa uplatnili v jednom dovolacom konaní, v rámci ktorého sa vec rozhodne s konečnou platnosťou.

Ústavný súd v prvom rade uznáva, že argumentácia najvyššieho súdu má racionálny základ a zjavne rešpektuje úmysel zákonodarcu tak, ako ho vyjadril v dôvodovej správe k zákonu č. 262/2011 Z. z. Takáto aplikácia a výklad § 372 ods. 2 Trestného poriadku nepochybne koncentruje dovolacie argumenty do jedného konania, zabraňuje špekulatívnemu uplatneniu rozhodujúceho dovolacieho dôvodu, resp. dôvodov tesne pred uplynutím lehoty na podanie dovolania a prispieva k nastoleniu právnej istoty vzhľadom na trojročnú lehotu na podanie dovolania (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku).

Napriek týmto, nepochybne racionálnym argumentom, v prospech uvedenej aplikácie a výkladu § 372 ods. 2 Trestného poriadku, sa ústavný súd domnieva, že existujú iné dôvody, ktoré považuje za presvedčivejšie a ktorým je v uvedenej situácii potrebné dať prednosť.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje, že použitie analógie v trestnom práve procesnom by malo prichádzať do úvahy len v obzvlášť výnimočných a ojedinelých prípadoch. Analógia v trestnom práve, ktorej dôsledky sú v neprospech osoby, voči ktorej sa vedie trestné konanie, je v zásade neprípustná. V prerokúvanom prípade nejde o obzvlášť výnimočnú a ojedinelú situáciu s tým, že účinky tejto analógie sú v neprospech osoby, voči ktorej sa viedlo trestné konanie, a zasahujú do jej základného práva na súdnu ochranu.

Pokiaľ ide o argumentáciu najvyššieho súdu tým, že takýto výklad a aplikácia § 372 ods. 2 Trestného poriadku reflektuje úmysel zákonodarcu, táto argumentácia obstojí len vo vzťahu k úmyslu tak, ako ho zákonodarca vyjadril v dôvodovej správe k zákonu č. 262/2011 Z. z. Jazyková formulácia právnej normy § 372 ods. 2 Trestného poriadku však zjavne nezahŕňa situácie, keď skoršie dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, hoci by sa to javilo byť logické vzhľadom na úmysel vyjadrený

v dôvodovej správe. Úmysel zákonodarcu znemožniť podanie ďalšieho dovolania aj v prípade, ak skoršie dovolanie bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, „nebol vyjadrený spôsobom, ktorý zodpovedá požiadavkám na určitosť a jasnosť právnych predpisov v podmienkach právneho štátu... [čl. 1 ods. 1 ústavy]. Toto pochybenie musí ísť na ťarchu zákonodarcu, ktorý ho môže napraviť jedine tým, že... [tento dôvod] uvedie priamo v texte príslušného ustanovenia... V právnom štáte nesmie súd naprávať pochybenia zákonodarcu pri formulácii právnych predpisov interpretáciou, ktorá takto zmení ústavne konformný, ale z pohľadu štátnej moci nevýhodný text právneho predpisu.“ (nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 22/99 z 2. 2. 2000). Najvyšší súd použil taký výklad § 372 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý v pochybnostiach bol v prospech štátnej moci a v neprospech nositeľa základných práv a slobôd, čím nerešpektoval základný princíp vzťahu jednotlivca a štátnej moci (m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 22/99). Vzhľadom na to, že štát má záujem na stíhaní trestných činov a je jedinou autoritou, ktorej patrí táto právomoc, je v jeho záujme, aby aj trestnoprosesné predpisy vymedzil s náležitou jasnosťou a presnosťou. Štát sa nemôže dovolávať voči jednotlivcovi ako adresátovi týchto právnych noriem neurčitosti právnej úpravy, ktorej je on sám pôvodcom. V prípade pochybností by nejasnosť právnej úpravy mala zaťažovať štát, a nie jednotlivca (pozri tiež Melzer, F. c. d., s. 236).

III.

Druhý senát ústavného súdu v súvislosti s prípravou rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa vo veci samej zistil, že ústavnému súdu bola 2. marca 2012 doručená sťažnosť iného sťažovateľa (ďalej len „iný sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie čl. 49 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 45/2011 z 9. novembra 2011, o ktorej rozhodoval tretí senát ústavného súdu. Ťažiskovým dôvodom, pre ktorý považuje tento iný sťažovateľ namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 45/2011 z 9. novembra 2011 za ústavne nekonformné a arbitrárne je, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie proti rozsudku vyššieho vojenského súdu sp. zn. 2 To 26/2008 z 23. októbra 2008 bez toho, aby sa meritórne zaoberal jeho dovolaním. Najvyšší súd odmietol jeho dovolanie

s poukazom na § 372 ods. 1 v spojení s § 382 písm. f) Trestného poriadku aj napriek tomu, že tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. septembra 2011, zatiaľ čo opakované dovolanie bolo iným sťažovateľom podané 4. augusta 2011.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Tdo 45/2011 z 9. novembra 2011 okrem iného uviedol:

«... Obvinený opätovne podal dovolanie svojim písomným podaním zo 4. augusta 2011.

Podľa § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie; obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 nemôžu podať dovolanie ani vtedy, ak už bolo zamietnuté dovolanie podané v prospech obvineného.

Toto nové ustanovenie Trestného poriadku nebolo prechodným ustanovením príslušnej novelizácie, teda zákona č. 262/2011 Z. z. (§ 567j Tr. por.) nijako dotknuté, počnúc prvým septembrom 2011 sa teda použije aj v prebiehajúcich konaniach o dovolaní v zmysle princípu aplikácie procesných predpisov „lex fori“.

Aj keď vyššie citovaná, novokoncipovaná formulácia textu zákona používa pojem „zamietnuté“, bráni aj „odmietnutie“ dovolania z dôvodu podľa § 382 písm. c) Tr. por., aby dovolateľ mohol dovolanie v tej istej veci opätovne podať (resp. aby mohlo byť podané dovolanie v prospech obvineného v zmysle § 372 ods. 2 časť vety za bodkočiarkou).

Pri riešení uvedenej otázky platí nasledovné:

Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietne, ak je už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávanému v zmysle § 378 Tr. por. zrejme, že nie sú splnené, resp. preukázané dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 sa per analogiam použije aj vtedy, ak predchádzajúce dovolanie v tej istej veci bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c) Tr. por. V takom prípade dovolací súd ďalšie dovolanie odmietne podľa § 382 písm. d) Tr. por.

Podľa ustanovenia § 382 písm. d) Tr. por. totiž dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Tr. por. alebo § 373 Tr. por. ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Prekážka predchádzajúceho zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. a rovnako odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por. je prekážkou neodstrániteľnou.

Preto v prejednávanej veci neostávalo iné, ako bez vecného preskúmania dovolania obvineného..., toto dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. d) Tr. por., čo najvyšší súd ako dovolací súd (v zmysle § 377 Tr. por.) učinil výrokom tohto uznesenia, konajúc takto na neverejnom zasadnutí, nariadenom podľa § 381 Tr. por...», t. j. v zásade s použitím obdobnej argumentácie ako vo veci sťažovateľa.

Tretí senát ústavného súdu sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. III. ÚS 188/2012 z 2. mája 2012 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keď sa stotožnil s právnym názorom najvyššieho súdu v danej veci, nevzhliadnuc dôvod na vyslovenie týmto iným sťažovateľom namietaným porušením jeho práv.

Vzhľadom na odchylný právny názor druhého senátu s právnym názorom tretieho senátu predložil druhý senát podľa § 6 zákona o ústavnom súde návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu vyslovených v uznesení III. senátu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 188/2012 z 2. mája 2012 a II. senátu ústavného súdu, ku ktorému dospel v súvislosti s konaním o sťažnosti vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 336/2012.

Plénum ústavného súdu konštatovalo, že ako problematická sa ukazuje zákonná úprava dovolania a jej aplikácia spočívajúca v tom, že zákonodarca zahrnul do pôsobnosti § 372 ods. 2 Trestného poriadku iba „zamietnutie“ dovolania v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a nie aj jeho „odmietnutie“ v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Plénum ústavného súdu sa nestotožnilo s právnym názorom najvyššieho súdu, že rozhodnutie o dovolaní podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku a podľa § 382 písm. c)

Trestného poriadku sú obsahovo totožné. Pripustilo, že zákonodarca aj sám prispel k spochybneniu rozdielov medzi „procesným odmietnutím“ dovolania na neverejnom zasadnutí a jeho „meritórnym“ prerokovaním na verejnom zasadnutí, keď v § 382a Trestného poriadku doplnil možnosť rozhodnúť meritórne o dovolaní na neverejnom zasadnutí, ak dovolací súd zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú „zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1“.

Plénum ústavného súdu neprehliadlo skutočnosť, že § 382 písm. c) Trestného poriadku odkazuje na celý § 371 Trestného poriadku, nielen na jeho odseky 1 a 2, ako aj to, že v prípade posudzovania splnenia dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku už možno len veľmi ťažko „hovoriť“ o procesnom charaktere rozhodovania. Posudzovanie, či je splnený dôvod, že rozhodnutie, ktoré je predmetom dovolania, vychádza „... zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený...“ (§ 371 ods. 3 Trestného poriadku), sa už svojou podstatou blíži, resp. prelína s posudzovaním „preukázania“ dôvodov dovolania v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku. V tomto kontexte názor najvyššieho súdu, že dôvody odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a jeho zamietnutia podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, ak sa na ne nazerá z hľadiska účelu § 372 ods. 2 Trestného poriadku, koncentrovať vyčerpanie dovolacích dôvodov do jedného konania, možno považovať za analogické, nemožno hodnotiť ako zjavne nepodložený.

Výklad a aplikácia relevantných ustanovení Trestného poriadku, ktoré v posudzovaných prípadoch použil najvyšší súd, sa opierajú o analógiu legis.

Analógia nie je v trestnom práve vylúčená úplne. Vylúčená je analógia v neprospech páchatel'a, resp. obvineného v hmotnom práve trestnom. Toto vylúčenie vyplýva zo zásady „nullum crimen sine lége, nulla poena sine lége“ zakotvenej v čl. 49 ústavy a v čl. 39 Listiny základných práv a slobôd („len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie“).

Analógia v prospech obvineného by mohla byť za istých okolností prípustná (napr. v prípade konštrukcie či rozšírenia okolností vylučujúcich protiprávnosť alebo spôsobujúcich zánik trestnosti činu, napr. ak by bola odôvodnená požiadavkou účinnej ochrany základných práv a slobôd a ústavne konformného výkladu), v posudzovanom prípade však nejde o analógiu v trestnom práve hmotnom. Ide o analógiu v trestnom práve procesnom, ktorá nie je až taká nezvyčajná, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať, a v praxi sa aj využíva. Použitie takejto analógie v trestnom práve procesnom v zásade nie je problematické (aspoň z hľadiska trestnoprávnej teórie), pokiaľ nie je prejavom arbitrárnosti (jej použitie umožňuje medzera v právnej úprave, pričom je racionálne a argumentačne podložené) a nemá negatívny dopad na práva účastníka konania (osobitne v zmysle obmedzenia jeho základných práv a slobôd).

Trestné právo je však odvetvím verejného práva, v ktorom dochádza k štátnomocenským zásahom do základných práv a slobôd.

Plénum ústavného súdu pri formulovaní zjednocujúceho stanoviska vychádzalo z toho, že „pokiaľ má ísť o zjednocovanie judikatúry ústavného súdu, nemožno pri interpretácii zákonných ustanovení opomenúť previazanosť otázok ústavnosti a zákonnosti, a to osobitne v otázkach trestného stíhania a pozbavenia osobnej slobody, kde samotná ústavná úprava odkazuje na zákon („... spôsobom, ktorý ustanoví zákon...“ v čl. 17 ods. 2 ústavy).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 152 ods. 2 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

V kontexte už uvedeného, ak ústavný súd mieni dôsledne aplikovať svoju doktrínu o požiadavke ústavne súladného výkladu, v rámci ktorej okrem iného uviedol, že ak sú k dispozícii viaceré možnosti výkladu právnej normy, je potrebné uprednostniť tú z alternatív, ktorá zaisťuje najväčšiu ochranu základných práv a slobôd, je zrejme potrebné prisvedčiť záveru, že v prípade voľby medzi výkladom gramatickým a výkladom *per analogiam legis* spojeným s reštriktívnym obmedzením prístupu k súdnej ochrane v podobe možnosti využiť mimoriadny opravný prostriedok, by mal dostať prednosť výklad gramatický.

Uvedené platí o to viac aj z dôvodu, že teleologický výklad a výklad *per analogiam legis* v tomto prípade kompenzuje nedostatky legislatívnej úpravy v miere, ktorá je už ústavne neprípustná. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na potrebu jasnej a precíznej úpravy trestného procesu, ktorá by v zásade mala umožňovať jednoznačný výklad o právach a povinnostiach strán trestného konania.

Plénum ústavného súdu prijalo uznesením sp. zn. PLz. ÚS 3/2014 z 22. októbra 2014 toto stanovisko:

„Ustanovenie § 372 ods. 2 Trestného poriadku nemožno analogicky aplikovať na prípady odmietnutia skôr podaného dovolania v tej istej trestnej veci podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže takéto použitie analógie je spôsobilé porušiť základné práva vyplývajúce zo siedmeho oddielu druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 a nasl.).“

Právny názor vyjadrený v zjednocujúcom stanovisku korešponduje s právnym názorom druhého senátu vyjadrený a odôvodnený v časti II tohto nálezu.

V súlade so zjednocujúcim stanoviskom a na základe dôvodov uvedených v časti II a III tohto nálezu druhý senát ústavného súdu dospel k záveru, že výklad § 372 ods. 2

Trestného poriadku v napadnutom uznesení najvyššieho súdu je ústavne neakceptovateľný, a preto rozhodol, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 65/2011 a jeho uznesením z 10. januára 2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva uvedeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší...

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže ústavný súd rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 65/2011 z 10. januára 2012 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň bolo potrebné v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodnúť o jeho zrušení a vec vrátiť v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde najvyššiemu súdu na nové prerokovanie

(bod 2 výroku nálezu). Po zrušení namietaného uznesenia a vrátení veci na ďalšie konanie bude najvyšší súd povinný opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa, pričom bude viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ si uplatnil nárok na úhradu trov konania v sume 536,96 € pozostávajúcich z odmeny za tri úkony právnej služby, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času.

Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 536,96 € zodpovedá sume vypočítanej ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd preto priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa úhradu trov konania v požadovanej sume.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Kancelária“) uhradiť ustanovenému právnemu zástupcovi trovy konania (bod 3 výroku tohto nálezu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť štátu trovy konania v sume 536,96 € na účet Kancelárie, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2014